Umění **být manželé**

Jan Dymáček
Dar, který se tvoří každý den

Umění **být manželé**

Dar, který se tvoří každý den

Jan Dymáček

Lásku dát, lásku brát

Reinhold Messner, italský horolezec, nejslavnější alpinista současnosti, napsal mimo jiné knihu Západní stěna, kde popisuje zdolávání západní stěny Ortleru cestou, kterou již dvě stě let nikdo nepoužil. Je to nesmírně poutavý popis toho, co všechno je člověk schopen a také ochoten obětovat, aby naplnil cíl, který si předsevzal.

Co je ale člověk ochoten obětovat pro vztah? V zaměstnání usilujeme o kariérní postup, ve fitness centrech usilujeme o dokonalost těla, ale je naše úsilí zaměřeno také na vztahy a partnerství? Chceme-li řídit auto, děláme řidičák. Chceme-li řídit rodinu, manželství, vztah – nemusíme dělat nic. Jenže manželství uzavíráme na celý život, i když si to možná nepřipouštíme. Kdybyste někomu řekli, že s ním chcete uzavřít manželství, ale jen tak na půl roku až rok, co by vám na to řekl? A tak navrhuji projít testem – ne tím, který by nám umožnil řídit auto,

ale takovým, který nám umožní vést ten nejlepší vztah.

Láska. Tento cit lidem dává darem Bůh, který jej sám prožívá. „*Miloval jsem tě odvěkou láskou, proto jsem ti tak trpělivě prokazoval milosrdenství*“ (Jeremjáš 31,3). *Není dobré, aby byl člověk sám* (Genesis 2,18). Člověk byl stvořen jako bytost společenská. Bůh stvořil muže a ženu, kteří jsou k sobě přitahováni. A to je Boží dar. Žena je darem od Hospodina. Není mužovým majetkem. A platí to i obráceně.

Mezi manželi má panovat láska. Ale tu je třeba denně pěstovat. „*Následujte Božího příkladu a žijte v lásce*“ (Efezským 5,1.2). Pravý vztah souvisí s oboustrannou láskou. Mnoho lidí se stará o to, aby byli milováni. Na nutnost, aby sami milovali, až tak nemyslí. Máme-li mít ale stálou lásku, potom je třeba lásku také dávat, ne pouze brát.

Láska souvisí s věrností. „*Milovat člověka znamená svolit k tomu, že s ním zestárnu*“ (A. Camus). Mám-li někomu důvěřovat, musím vědět, že se na něj mohu spolehnout, že si mohu být jist jeho věrností. Slíbit věrnost a věřit ve věrnost druhého je jedním z nejdůležitějších předpokladů pro kvalitní vztah. Existuje mnoho forem nevěry. Všechny jsou ale stejně zraňující: nedůvěra,

nemít čas na druhého, nenaslouchat, neprojevit zájem o problémy druhého, nemít trpělivost, nepřiznat mu osobní volný prostor, žárlivé kontrolování, vypočítávání viny, odepření smíření… To všechno lásku ničí.

Láska „jestliže". Jde o lásku, která funguje pouze tehdy, pokud jsou splněny určité požadavky. Takovou lásku si musíte zasloužit. „Jestliže uspokojíš mé očekávání, jestliže vyhovíš mým představám, požadavkům…, budu tě mít rád/a." Tomuto druhu lásky často učí rodiče své děti, když jim dávají najevo: „pokud budeš mít dobré vysvědčení…, budeme tě mít rádi". Láska, která si klade podmínky, sama sebe zničí, protože dříve nebo později jeden z partnerů nebude stačit plnit požadavky druhého. Láska bez podmínek není slepá. Zná svůj protějšek, zná jeho nedostatky a chyby. Není možné ji prožívat již v zamilovanosti.

Opravdovou lásku a důvěrný vztah nezískáte okamžitě. Život každého z nás má pět součástí: tělesnou, citovou, myšlenkovou, společenskou a duchovní. Při rychlém navázání vztahu nejsme schopni zasáhnout všechny oblasti života. Je snazší být na důvěrné úrovni v tělesné oblasti než v kterékoli ze zbývajících čtyř. Ale brzy

zjistíme, že to nestačí. Vztah by se měl navazovat rovnoměrně v každé z těchto oblastí. Láska je víc než jen příjemný pocit. A podívejme se ještě do 1. listu do Korintu, kde je popis pravé lásky:

Láska je trpělivá. Trpělivost snáší nedokonalost druhých. Trpělivost je pro naši kulturu neobvyklá, ale je to jeden z rysů lásky. Trpělivost je mocná. Být trpělivý je jedním z nejlepších rozhodnutí, které v životě uděláme. Znamená, že se snažíme druhému naslouchat a pochopit ho. Trpělivost se soustředí na problém, nikoli na osobu.

Láska je laskavá. Laskavostí dáváme najevo, že si jeden druhého vážíme. Patří k ní ocenění, poděkování, úcta. Čím jsme my laskavější, tím bývá laskavější i náš partner. Staneme-li se laskavými, přináší to radost druhým i nám. Řekněme něco pěkného, podržme dveře, usmějme se, pochvalme… nikdy nepodceňujme moc laskavých slov.

Láska všechno snáší, přikrývá, nedá se vyprovokovat k hněvu. Odpuštění není náhodný čin, je to trvalý postoj. Bez odpuštění se ve vztazích neobejdeme. Hněv může být snad návštěvník, ne trvalý obyvatel.

Láska se nedá vydráždit. Zdvořilost je předpoklad dobrého vztahu. Věnujme druhému plnou

pozornost. Snažme se mu rozumět, ne jej soudit. Nezvyšujme hlas, omluvme se. Nezapomeňme poděkovat, nemluvme za druhého, pozorně naslouchejme, soustřeďme se na hledání řešení, ne na vítězství. Vyslovujme prosby, ne požadavky.

Láska není domýšlivá. Pokora je velmi důležitá. Objevme moc pokory. Přemýšlejme, jak se cítí ten druhý. Pokora je postoj, ne pouze jednání. Pokora je životní styl.

Láska je životní styl. Láska není cit, který nás náhle přepadne. Pramení z našich postojů, vrcholí v našem jednání. Chceme-li skutečně milovat, začněme „maličkostmi".

Vzájemný respekt v mezilidských vztazích

Respektovat osobnost druhého a jiný názor, než je ten náš, není žel v naší společnosti nic samozřejmého. Ve vztazích je však oboustranný respekt nezbytný.

Respekt, tedy uznání, úcta, vážení si jeden druhého, dávání najevo, že ten druhý je pro nás důležitý, že jeho názoru naslouchám, patří mezi základní atributy šťastného manželství i jakéhokoli vztahu. Bez něj se v žádném vztahu nebudou lidé cítit dobře.

Aby byl vztah dobrý, musí v něm být dva rovnocenní partneři. Nemůže být jeden „šéfem" a druhý „podřízeným". A právě oboustranný respekt a úcta jsou základem rovnocenného vztahu.

Četl jsem, že láska a respekt jsou jako dvě strany jedné mince. Jsem přesvědčen, že opravdová láska v sobě zahrnuje právě i respekt. Taková láska si přeje pro druhého jen to nejlepší. Bible

popisuje vlastnosti lásky těmito slovy: *„Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá“* (1. Korintským 13,4–7). Nedovedu si představit, že by si partneři vyznávali lásku, a přitom neprojevovali respekt jeden k druhému. V tom případě by to nebyla láska, ale spíše sebeláska, která toho druhého využívá.

K respektu patří i přistoupení na kompromis. Je třeba si ale dávat pozor na to, aby náš přístup ke kompromisu nebyl pouze projevem ignorance, nezájmu, povýšenosti a přehlížení, ale aby to byla společná domluva, která vychází z respektování jeden druhého.

Spisovatel, učitel a pastor Emerson Eggerichs napsal knihu Láska a úcta, které se prodalo 2,1 milionu kusů a která byla přeložena i do češtiny. Popisuje v ní dvě nezbytné veličiny, které je třeba v životě projevovat. *„Žena má v životě jednu důležitou potřebu. Musí cítit, a být ujišťována, že ji manžel bezmezně miluje. Musí cítit projevy lásky. Pokud je tato její potřeba naplněna, je šťastná.*

Muž má také jednu potřebu, musí cítit, že si ho manželka váží. Pokud je tato jeho potřeba naplněna, je šťastný. Vzájemné uspokojování těchto pocitů tvoří základy šťastného manželství.“

Je zajímavé, že už před dvěma tisíci lety apoštol Pavel napsal: *„Muži, milujte své ženy, jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval… Proto i muži mají milovat své ženy jako své vlastní tělo…, a tak každý z vás bez výjimky ať miluje svou ženu jako sebe sama a žena ať má před mužem úctu.“* Žena touží po lásce a muž zoufale potřebuje projev úcty. Tyto dvě veličiny se mají doplňovat, a dokonce jedna podmiňuje druhou. Pokud muž nebude prokazovat ženě opravdovou lásku, jakou Kristus projevoval lidem, že se za ně i obětoval, potom nemůže ani muž chtít, aby měla žena k němu úctu. Při přednáškách o vztazích se ptám žen: Kdybyste měly manžela, který by vás tak miloval, že by byl pro vás ochoten položit i svůj život, cožpak byste k takovému muži neměly úctu? Ještě se mně nestalo, že by ženy odpověděly jinak než tím, že by samozřejmě úctu měly nebo mají. A tak i tady platí, že je třeba dávat, abyste mohli dostávat.

Přijímejme tedy svoji vzájemnou odlišnost, vnímejme názory, potřeby a přání partnera/

partnerky, držme na uzdě svoji kritiku, buďme dochvilní, protože i tak prokazujeme, jak si druhého vážíme, plňme dohody a sliby, projevujme zájem..., prostě všechno to, co patří k opravdové lásce.